

UNESCO AIAP TÜRKİYE ULUSAL KOMİTESİ
ULUSLARARASI PLASTİK SANATLAR DERNEĞİ
INTERNATIONAL ASSOCIATION OF ART - TURKEY
ASSOCIATION INTERNATIONALE DES ARTS PLASTIQUES - TURQUIE

SAYI: 772

Sayın

Uluslararası Plastik Sanatlar Derneği "1998 Sanat Etkinlikleri" kapsamında dönemimizin kapanış etkinliği olarak "PROJE - İŞ" adı altında bir sergi gerçekleştirecektir.

Plastik sanatlar alanında gizli kalan üretimin gün ışığına çıkarıldığı, sanatçının ütopyasının, gerçekleştiremediği yada gerçekleştiremeyeceği projesinin de bir yapıt olarak değerlendirilmesini amaçlayan sergi **27 Kasım - 12 Aralık 1998** tarihleri arasında düzenlenecektir.

Etkinliğin kamuoyu'na duyurulmasında bize göstereceğiniz destek için teşekkür ederiz.

İyi çalışmalar dileğiyle.

UNESCO AIAP
TÜRKİYE ULUSAL KOMİTESİ
ULUSLARARASI PLASTİK SANATLAR DERNEĞİ

Başkan
Nilüfer ERGİN

Proje Sorumlusu
Fatoş BEYKAL

Proje-İş Sergisi ZİHİNSELLİĞİN BİÇİMİ NEDİR ?

Uluslararası Plastik Sanatlar Derneği sanatçıların bugüne dek, kimi nedenlerle gerçekleştiremedikleri projelerinin yer aldığı bir sergi düzenliyor. Daha önce, "uygulanmamış" olan bu projeler, "Proje - İş" sergisinde, sanatçının bulacağı bir yöntemle sergilenecektir.

Sanat sürekli olarak, sanatçıya şu soruyu yineler durur: "Bunun biçimi nedir?" Zihinsel bir yaratma süreci içindeki sanatçı, net bileşmeler kurmayan, başlangıç ve bitiş noktalarının kolayca ayımsanmadığı ilişkilerle oluşmuş bir "kavramlar dünyası"ni yeniden biçimlendirecektir. Kavramlar, yalnızca güncel yaşamda edinilmiş kısa deneyimlerle tanımlanabilen, sınır çizgileriyle belirlenmiş bir yapının çok dışındadır ve diğer "bağlamlar" ile sonsuz sayıda kesişme noktalarına, yol ayrımlarına sahiptir. O halde sanatçının bu biçimlendirmesi, insanlar arasındaki güncel iletişim kodlarını unutmak, onların yerine yeni kodları öne sürmek ve değişik kod dizeleri oluşturmak işidir. Sanatçı ancak o zaman, iletişim sistemi içine sıkışmış, donuklaşmış olan kavramın önünü açacağını ve onu bir anlam zenginliğine taşıyacağını bilir. Bu çaba sırasında sanatçı, hangi yöntemi benimserse benimsesin, zihinsel bir sürecin sonunda, sanatın sorusuyla karşılaşacaktır. "Bunun (o zihinsel sürecin) biçimi nedir?" Zihinsel bir süreç sonunda, bir biçimin ortaya çıkartılmasını reddeden sanatçılar bile, aynı soruyla karşılaşacaklardır: "Bu reddedişin dışavurumu, nasıl ve hangi "şey" ile olabilecektir?"

Zihinsel sürecin "biçim" ile nasıl açıklanacağı üzerine sorulan soruyu, en zor yanıtlayabilecek olan plastik sanatçılardır. Örneğin; en sıradan bir bakışla, edebiyattaki "yananlam", "eğretileme" gibi yollarla sağlanan anlam genişlemeleri acaba nesne ile nasıl gerçekleştirilebilir? Sınır çizgilerinden anılmış, uçucu, özgürce genişleyebilen, gözle görülemeyen bir kavramın, kendisini görsellikte bulan ve değişmez sınır çizgileri içinde tutsaklaşmış ve en bildik anlamını kolayca dışa vuran bir biçime rağmen görselleştirilmesi, nasıl mümkün olacaktır? Sanat tarihi ve günümüz sanatı baştanbaşa, bu sorunun çözümü üzerine yapılmış yorum ve uygulamalarla doludur. Söz konusu çabalar giderek, son derece şaşırtıcı manevralara sahne olmuş ve kendine geniş bir düşünsel alan yaratmıştır. Her zaman karşımızda bulduğumuz; "yapıtın bir nesneyi temsil edip edemeyeceği", "anlamın yapıt merkezli mi yoksa, izleyici merkezli mi kurulması", "anlamın, görünür olan biçimden ibaret olup olmadığı", "gerçek biçimin gizlenip gizlenmemesi" gibi sorunlar ve sorunlara bağlı tartışmalar, hep bu manevraların biçime yansımaları üzerine yapılmaktadır. Tüm çalışmalar; biçimi "göründüğünün ötesine taşımak ve kavramsal sınırlarını genişletmek" amacını taşımaktadır.

Yukarda belirtilen sorunların bağlandığı nokta; kavramın zihinselliği ile somut biçimin uyumsuzluğu ki, bu uyumsuzluğu yaratan bir durum da; biçimin sanatçıya, fiziksel nitelikleri ve boyutları bakımından bir "olabilirlik sınırı" koymasındadır. Gökyüzünün sonsuzluğunu boyayan bir ressamın, tualini gökyüzü ile aynı ölçüde tutabilme şansı yoksa, elbette bu sonsuzluğu, kendi yaratıcılığı doğrultusunda geliştireceği başka bir biçimle verecektir. Sözelimi; Modern sanatın en çok ilgilendiği konuların başında; akılla kavrananama hayalgücünün yetersizliği ile bir gerilimi işaret eden; Kant'ın "Yücelik" kavramı geliyorsa, sanatsal biçimin de giderek kendi fiziksel özelliklerini belirlediğini çıkartabiliriz: Sonsuz büyüklüğü, sözü edilen manevralar yardımıyla algılanabilir boyuta indirgemek (ya da nesnenin fiziksel olabilirliklerini kullanmak zorunda kalmak) gibi... sanatçının, nesneyi kendi yapıtına yerleştirirken, onu hem kavram ile uyuşabilecek bir değişikliğe uğratması, fiziksel durumundan soyması; hem de diğer yandan, o nesneden yarattığı yeni sanatsal biçimi, "yapıtta kullanılabilir" ve "algılanabilir" bir durumda tutması kaçınılmaz oluyor.

2

Bu anlamda, sanatçının; biçimi sınırsızlaştırma çabaları sırasında karşılaştığı, "fiziksel olabilirlik" sınırı, belki de plastik sanatların görselliğe olan bağımlılığı yüzünden hiç aşılamayacak. Daha açık bir söyleyişle; biçim, sınırsızlaşma aşamasında (sürekli olarak) kendi fiziksel sınırlarıyla karşılaşmasının çelişmesini yaşayacak. Eğer sanatçının içinde bulunduğu çelişkiyi onayladığını düşünürsek, demek ki buna; plastik sanatların biçimle ilişkisi çerçevesinde, olağan bir durum olarak yaklaşmalıyız. Ancak; kaçınılmaz durumu onaylamanın, hemen bir sakıncası akla geliyor: Plastik sanatlarda, biçimin "fiziksel olabilirlik"leri arasında kalmak aynı zamanda plastik sanatın da sınırları mı demektir; bu sınırlar sanatçının biçimsel tasarım sürecinde bir şablonlaşmaya yol açabilir mi? Denilebilir ki "sanatta disiplinler-arasılık ile sınırlar aşılmaktadır" Olabilir. Ama daha çok kavramsal bir genişleme isteğinin sonucunda ortaya çıkan bu eğilim, yine görselleşmek yönünde geliyorsa, sorunlara geri dönmüş oluyoruz.

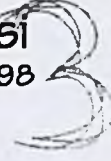
Uluslararası Plastik Sanatlar Derneği'nin düzenleyeceği "Proje - İş" sergisinde; tüm bu sıraladığımız sorunlar üzerine, sanatçılara yeni bir yorum yapmak olanağı doğuyor. sanatçılar, kimi nedenlerle düşleyip de gerçekleştiremedikleri (belki de hiçbir zaman gerçekleştiremeyecekleri) projelerini, herhangi bir anlatım yöntemiyle açığa çıkartma, izleyiciye anlatabilme olanağı elde ediyorlar. Yapıtın sınırsız boyutu bu projelerde, yine sanatçının bulacağı yöntemlerle anlatılacak. Nesnenin kendine ait niteliklerinin, sanatçıyı kısıtlaması mümkün değil (akışkan maddelerin bir kap içine konulma koşulunun ortadan kalkması gibi)... Bu yüzden sanatçının kavram ve biçim arasındaki o amansız karşıtlığı giderme çabasında, "fiziksel olabilirlik" sınırlarında sıkışıp kalma engeli ortadan kalkıyor. Acaba bu biçimsel özgürlük, ortaya yeni çözümler çıkartabilecek mi? Diğer yandan; bu sergi sanatçının biçimsel bakımından çözdüğü ama, örneğin parasal bakımdan uygulamaya sokamadığı projeleri de kapsamaktadır.

Sonuç olarak şunu belirtmeliyiz: "Proje - İş" sergisi; uygulanması olanaksız projelerin sergilenmesini sağlıyorsa da, burada yine bir "sunuş" sorununun varlığı, zihinleri meşgul edecektir. Açık bir söyleyişle; sanatçı daha önce "sunuş"unu gerçekleştiremediği projesini, burada ortaya koyma şansını bulmaktadır; fakat bu kez de "gerçekleşmemiş" projenin, sergi mekanında en anlaşılır biçimde tanımlanması, betimlenmesi, görselleştirilmesi (sergilenmesi) istenmektedir. Yani proje, yeni anlatım biçimleriyle, yeni bir "yapıt"a dönüşüyor. Sorunlar sanatçı için, belki de hiç değişmiyor. Oysa izleyici için iş farklıdır: İzleyici bu (tanımlanmağa çalışılan) yapıtları kavrayabilmek için, hayal gücünü daha fazla devreye sokmak zorunda kalacak ve tam biçimini bulamamış, ikinci elden açıklanmağa çalışılan yapıtları biraz da (zihninde) kendisi yaratmak durumunda olacaktır. Daha çok "izleyici merkezli" bir sergidir bu...

Emre ZEYTİNOĞLU

PROJE İŞ SERGİSİ

27 Kasım-12 Aralık 1998

Proje İş Sergisi plastik sanatlar alanındaki gizli kalan üretimin gün ışığına çıkarılacağı, sanatçının yaratım sürecindeki gizlerine ilişkin bilinmeyenin belleğini oluşturacak bir sergi olmayı hedefler.

Amaç :

Proje - İş sergisi , sanatçının bu güne kadar gerçekleştirmeyi düşleyipte ekonomik, sosyolojik ve teknolojik nedenlerle gerçekleştiremediği yada gerçekleştiremeyeceği projesinin de bir yapıt olarak görülebmesini sağlayan bir proje yapıt sergisidir.

Bu amaç sanatçının ütopyasının, özgür yaratısının sınırlarını zorlayan koşulları ortadan kaldıran yeni bir yöntem olarak algılanabilir.

Aynı zamanda bu yöntem sanatçının projesini bir proje yapıta dönüştürme aşamasında sanatçı için yeni bir deneyim alanı da yaratabilir.

Kavram :

Proje - İş sergisinin kendisi, bu serginin genel konseptini oluşturmaktadır.

Bu konsept:

- Gerçekleştirilememiş işler
- Gerçekleştirilemeyecek işler
- biçiminde açıklanabilir.

İlkeler ve Katılım Koşulları :

• Proje - İş Sergisi, 27 Kasım - 12 Aralık 1998 tarihleri arasında Marmara Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Sergi Salonları'nda gerçekleştirilecektir.

• Sergi, plastik sanatlar alanında üretim yapan tüm sanatçıların katılımına açıktır.

• Proje - İş sergisine verilecek işlerin, serginin konseptine uygun olarak geçmişte yada günümüzde düşünülmüş tasarımlardan oluşması beklenmektedir. Örneğin:

- Kağıt eskizler
- Foto baskılar
- Sanal tasarımlar
- Proje defterleri
- Metinler
- Diğerleri...gibi

• Serginin amacına uygun gerçekleştirilebilmesi için bir Düzenleme Kurulu oluşturulmuştur. Bu kurul, proje işlerin sergi konseptine uygun olup olmadığı esasına göre değerlendirme yapacaktır.

• Sergiye katılacak işlerin sergilenmeye uygun bir yöntemle hazırlanması gerekmektedir.

• Sanal tasarımların, bilgisayar, video, gösterici, veya başka yöntemlerin kullanımında proje işlerin sergilenmeye hazır duruma getirilmesi ve teknik çözümler sanatçıya aittir. Uluslararası Plastik Sanatlar Derneği maddi katkı ya da çözüm olanakları sağlayamamaktadır.

• Proje - İş sergisini kalıcı kılmak, bir belge - bellek oluşturmak amacıyla serginin kataloğu yapılacaktır.

• Proje - İş sergisine katılım dosyalanının 12 - 20 Ekim 1998 tarihleri arasında, 20 Ekim 1998 Salı günü saat: 17.30'a kadar Uluslararası Plastik Sanatlar Derneği merkezine elden yada posta yoluyla teslim edilmesi gerekmektedir. Postadaki gecikmelerden Uluslararası Plastik Sanatlar Derneği sorumlu olmayacaktır. Düzenleme kurulu teslim tarihini takip eden hafta içerisinde toplanacaktır. Sonuçlar 27 Ekim 1998 tarihinden itibaren dernek merkezinden öğrenilebilir.

• Sanatçılar katılım dosyalarına Düzenleme Kurulu'nun değerlendirmesine sunmak üzere:

- Proje - İş'i ifade eden 35 mm.lik dia / dialar, VHS kaset, ses bandı, sanal tasarımlarda bilgisayar çıktısı,

- Proje - İş'in içeriğini açıklayıcı bir daktilo sayfasını geçmeyecek daktilo ile yazılmış bir metin,

- Proje - İş Katılım Formu,

ve ayrıca katalogda kullanılmak üzere aynı dosya içerisinde :

- Sanatçının kendi fotoğrafı

- Katalog bilgi formu

- Sanatçının Proje - İş'inin katalogda yer almasını istediği biçimde çekilmiş 35 mm bir dia, sanal tasarımlar için disket ile birlikte renkli printer çıktıları da yer alacaktır.

Katılım dosyası içerisinde yer alan her dökümanın üzerinde sanatçı adı, soyadı yer alacaktır. VHS kaset ve ses bantlarının kopyaları teslim edilecektir. Katılım dosyalarında gerekli dökümanların eksik olması halinde dosya değerlendirmeye alınmaz, katalog bilgilerinin eksikliğinde ise yapıt katalogda yer almayacaktır.

• Proje - İş'lerin teslimi 25 / KASIM / 1998 Çarşamba günü saat 09:00 - 10:00 arasında Marmara Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Sergi Salonları'na alındı belgesi karşılığında elden yapılacaktır. Monitör ve gösterici kullanacakların işlerini, sergi salonunda Proje Uygulama Kurulu tarafından belirlenen yerlerde izlenmeye hazır duruma getirmeleri için 23 / KASIM / 1998 Pazartesi günü Proje Uygulama Kurulu ile ilişki kurmaları gerekmektedir

• Sergi sigortalanmayacaktır, ancak Uluslararası Plastik Sanatlar Derneği tarafından görevlendirilecek bir ekip sergi salonunda bulunacaktır.

• Sergi bitiminde tarihinde işler Marmara Üniversitesinden geri alınacaktır. Alınmayan işlerin güvenliği konusunda Uluslararası Plastik Sanatlar Derneği ve Marmara Üniversitesi sorumluluk kabul etmeyecektir.

Kurullar

Proje Sorumlusu: Fatoş BEYKAL

Proje Uygulama Sorumlusu: Mustafa KARYAĞDI

Proje Yürütme ve Uygulama Kurulu :
Sedat BALKIR
Arzu BAŞARAN
Berna Erkün
Melik İSKENDER
Ayşe İZER
M.Avni ÖZTOPÇU
Müşerref ZEYTİNOĞLU

Düzenleme Kurulu : Fatoş BEYKAL (Proje Sorumlusu)
Erdağ AKSEL
Hüseyin B. ALPTEKİN

Güven İNCİRLİOĞLU
Mehmet ÖZER
Nur KOÇAK

Koordinasyon Kurulu : Nilüfer ERGİN (Başkan)
Müşerref ZEYTİNOĞLU (Başkan Yardımcısı)
Fatoş BEYKAL (Proje Sorumlusu)
Mustafa KARYAĞDI (Proje Uygulama Sorumlusu)
Emre ZEYTİNOĞLU

PROJE - İŞ SERGİSİ BAŞVURU FORMU

KATILIM SIRA NO

SANATÇININ ADI SOYADI

:

DOĞUM YERİ

:

DOĞUM TARİHİ

:

PROJE - İŞİN ADI

:

PROJE - İŞİN TASARIM TARİHİ

:

PROJE - İŞİN BOYUTU

:

PROJE - İŞİN TEKNİK MALZEMESİ

:

TESLİM TARİHİ

:

ADRES

:

TELEFON

:

FAX

:

ŞARNAMEYİ OKUDUM TÜM KOŞULLARI KABUL EDİYORUM.

TARİH

İMZA

- UPSD ÜYESİYİM
 UPSD ÜYESİ DEĞİLİM

PROJE - İŞ SERGİSİ KATALOG BİLGİ FORMU

SANATÇININ ADI SOYADI :

DOĞUM YERİ - TARİHİ :

MEZUN OLDUĞU KURUM :

KATILDIĞI SON BEŞ ETKİNLİK : 1. tarih / yer / etkinlik /

2. tarih / yer / etkinlik /

3. tarih / yer / etkinlik /

4. tarih / yer / etkinlik /

5. tarih / yer / etkinlik /

KİŞİSEL SERGİLER (SON ÜÇ SERGİ) : 1. tarih / yer / sergi /

2. tarih / yer / sergi /

3. tarih / yer / sergi /

ÖDÜLLER :

PROJE - İŞİN ADI :

PROJE - İŞİN MALZEMESİ :

PROJE - İŞİN TARİHİ :

Bu katalogta yer alan bilgilerin Türkçe ve İngilizce olarak yazılması gerekmektedir.